

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
29 decembre st. v.
10 ianuarie st. n.

Ese in fiecare duminică.
Redacțiunea :
Strada principala 375 a.

Nr. 52.

ANUL XXVII.
1891.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei

O dramă grozavă.

Seră în érna anului 1858.

Un vifor pu ernic aruncă zăpada în fața puți-
nilor trecători de pe ulițele orașului X...

Pe atunci se află în colțul stradei M... hotelul «la trei stele de aur» o casă aprópe în
ruină din cauză că nu fusese nici odată reparată.

Stăpána acestui hotel, dómna Volenschi, de vr'o
câteva ȓile erá fórté tristă; și cauzá erá că se apro-
piase termenul la o poliță de 50,000 de franci și pen-
tru că speculele meraserá fórté prost, îi erá imposibil
de a puté plăti ácesta sumă.

În momentul când începe istorisirea nóstră,
dómna Volenschi vorbeșce cu Petre, un servitor
vechiu al casei, care nu numai că i-a fost devotat timp
de 20 de ani, dar ȓinea fórté mult la dénsa.

— Veȓi Petre! nu mai putem avé nici-o spe-
ranță! trebuie să vënd hotelul, și nu șciú decá vënd-
déndu-l aș puté acoperi tóte datorii. Poimáne șciú
că este scádénța acelei polițe de 50,000 de franci.
De unde voi luá bani ca s'o plătesc?

— De dómná! vënd și eu că súntem fórté in-
curcați; și șciți bine că nu pot nimic; că súnť mai
serman decát dvóstre, de óre ce léfa n'am mai lu-
at-o de 6 ani! — și doue lacráme lucirá pe snb
genele bétránului Petre.

— Le șciú tóte acestea, bunul meu Petre, și
de aceea n'aveam la ce să me mai gândesc la aju-
torul teu!

— Vai dómná! erá un timp când noi n'aveam
astfel de grigi.

— Vrei să ȓici de timpul când aveam lângă
mine pe scumpul meu fiu? .. Da! .. atunci eram cu
toȓii fericiți! .. și hoteliera la aceste amintiri se uitá
cu tristețá la un tablou din párete.

— Nu s'a mai putut aflá încá ce s'a făcut?
decá mai tráeșce séu decá v'o fi murit?

— Din nenorocire nu mai șciú nimic, dragá Pe-
tre. Ce s'a făcut, unde s'a dus, e un mister pentru
tótá lumea ca și pentru mine... și súnť 18 ani de-a-
tunci... Sërmanul meu fiu! ..

Fu intreruptá în acel moment de sunetul clo-
poțelului dela pórtá. Se șterse iute la ochi și trimise
pe Petre jos.

Dupá câteva momente se vėȓu suind scara un
tiner, între 25 și 26 ani, bine îmbrácat, urmat de
Petre și de un alt servitor care duceú cuferile. Când
ajunse sus, tinerul se adresá cátrá hotelierá:

— Ve rog, dómna Volenschi?

— Súnť eu, dle, respunse hoteliera; cu ce ve
putem serví?

— Aș dori de-ocamdatá o camerá, cáci trebuie
sá șciți, súnť fórté ostenit. Vin din America.

— Imédiat, dle! .. Pofțiȓi, ve rog, aci; are să
ve fie fórté bine.

— Ve mulțumesc!

Hoteliera vru să éasă, inse tinerul o opri.

— Ve rog. Am a ve vorbi ceva în particular.

Dénsa se mirá puȓin de aerul acesta misterios
și închise ușa.

— Iată ce este, dná: Am aci în acest port-mo-
neu 100,000 de franci. Am fost prádat pe la multe
hoteluri și ácesta me face să fiu mai cu bágare de
sémá. Vei fi dta atât de bună ca să-mi păstreȓi acești
bani până máne de diminéța? cáci ar fi mai în sigu-
ranță.

— Noi súntem datori să ingrígim de aceea ce
ni se dá de cátrá pasageri.

Tinerul scóse un port-moneu de piele ruséscá
din busunarul paltonului și-l înmánuá dnei Volenschi,
care simȓi un fior în tot corpul când puse mána pe
dénsul.

— Voiȓi să ve dau o chitanță de primirea lui?

— E de prisos. Persóna dvóstre îmi este mai
mult decát o chitanță, — și apésá pe aceste din
urmá cuvinte. — Șciú că súnteȓi o persóná fórté
onorabilá și despre ácesta nici nu me indoesc.

Hoteliera mai státu puȓin, își luá bună séra și eșí.
Tinerul se uitá dupá dénsa și când nu-i mai
auȓi pašii isbucni în pláns.

— Maica mea! .. dénsa este maica mea! și
am avut curagiul să nu me tradez! .. O! cât va fi
de fericitá când va aflá că scumpul ei fiu, care-l cre-
dea mort, tráeșce! .. dar cum să fac? .. mi-e frică
sá-i spun áșá d'odată: Súnť fiul teu! Nu este ade-
vérat c'a murit! Trebuie s'o prepar cu incetul... Și
când va aflá! când va fi sigurá, că fiul care-l credea
perdut fárá nici o speranță, este înainte d'énșii, cât
va fi de fericitá.

«Ah! dragá mamá, vënd dupá trásurile feȓei tale,
că trebuie să fi suferit mult! Îmi inchipesc, că ai
dus o viéță miserabilá cáci timpurile súnť áșá de
grele! și mai ales aci în țéra ácesta unde sárácia
face pe fiecare ȓi victime noi.

«De-acum inse nu vei mai suferi. Vei fi fericitá,
cáci banii care i-am cáștigat acolo în America, ne va
ajunge ca să tráim bine.

Se șterse la ochi, se desbrácă, mai aruncá doue
lemne în sobá și se culcă.

Celora au înțeles ușa, ca acela care dăduse hotelierii cele 100,000 de franci, era chiar fiul ei dispărut în niște circumstanțe foarte ciudate, pe care le vom desfășura mai la vale.

Cu optsprezece ani înaintea acestei istorisiri, tinerul ce am înălțat mai sus, era pe atunci un copil de 8 ani, foarte drăguț, cu un păr buclat care-i cădea grațios pe umerii sei largi, bine formați.

Toți admiră acest fenomen de frumusețe și mama lui, dna Volenschi, era mândră că posedă un asemenea giuvaer.

Pe lângă toate celelalte calități, micul Grigore era înzestrat și cu o inteligență esemplară, și o memorie prodigiară. Recita pe dinafară pasaje întregi din cărțile ce învăța.

Inchipuși-ve durerea sărmanei mume, când se pomeni într-o zi fără Grigore.

El căută pretutindeni; dete de știre la autorități, dar însădar, căci ani trecură și Grigore nu se mai întorse acasă.

Iată ce se întâmplase:

Grigore avea obicei ca întotdeauna după prânz să se ducă la cheiul Dunării. Într-o zi, un om foarte respectabil, îl luă de mână și-l duse în cabina unui vapor frumos, ancorat la marginea râului.

Grigore mai întâi se împotrivi de a merge după acel necunoscut, dar când văd că acesta e un om bun, că-i dă fel de fel de obiecte frumoase și prăjituri, nu mai zise nimic.

Tot uitându-se la diferite albumuri cu pose, ce avea streinul pe o frumoasă măsă de stejar în mijlocul acelei cabine mobilate luscios, nu observă că inserase și că vaporul deja plecase.

Când observă aceasta, era prea târziu. Incepă să strige, dar însădar. Streinul îl asigură cu vorbe blânde, că nu vor face decât o plimbare, și că se vor întorce în curând. Grigore creșu de-oamnată și pentru că era ostenit, adormi. A doua zi când se deșteptă, vaporul mergea încă. Streinul, care era lângă dânsul, îi spuse că vaporul se întorcea, dar trecu și ziua aceea și Grigore tot nu mai ajunse în orașul lui.

Doze săptămâni Grigore plânse și se rugă de acel strein de a se întorce și de a-l duce la muma lui îndărăt, dar însădar, căci streinul era surd la toate rugăciunile lui. Îl luă din vapor ca să-l sue în tren pentru a-l instala iar într'un alt vapor. Drumul acesta, strein pentru Grigore, dură 30 de zile. În fine după ce streinul îl dete jos din ultimul vapor, îi spuse că au ajuns la capătul călătoriei. Erau în America.

Streinul acela, care răpise pe Grigore, era un om foarte bogat. Acest act nu-l făcuse decât din marea simpatie ce avea pentru acest băețuș drăguț, care venia în fiecare zi la marginea Dunării, așa că în cele din urmă își făcu planul de a-l răpi și a-l duce cu dânsul în America, unde avea proprietăți și moșii și pentru că era foarte simpatie, șeiu să câștige în cele din urmă încrederea copilului.

El promise că va aduce acolo și pe mama lui și pentru că n'are nici un copil, el îi va fi moștenitorul legal.

Îl instală în școlă și în curând Grigore deveni obiectul de conversație al tuturor, din cauza marelui deșteptăciuni ce avea.

Cu toate că plângea des după mama lui, dar era fericit.

Într'una din zile Grigore intrând ca de obicei în camera părintelui său — căci așa se obișnuise a-l numi, — îl găsi lungit pe scauduri, cu un cuțit înfipt în piept, iar totă camera plină de sânge închiegat. La vederea acestui tablou grozav, dete un țipet

și cădă leșinat pe corpul neînsușețit al celui care îl iubiă așa de mult.

După puțin timp se deșteptă și dete fuga scări, speriat și strigând ajutor.

Toți se opriau curioși și se uitau la el cu mâinile și hainele pline de sânge, care fugia mereu. Un polițaiu vădându-l în starea aceea, îl opri și-l întrebă de cauza care-l făcea să strige ajutor. Copilul nu răspunde nimic. Emoțiunea aceea mare îi sdruncinase facultățile mintuale. Polițaiu puse imediat să-l închidă și se duse de cercetă prin impregiurime de cauza care făcuse pe acel copil să fugă în acea stare. Află din gura vecinilor, care se grămădiau la intrarea casei streinului, despre crima ce se făptuise acolo.

Imediat se sui și el și vădă tabloul ce am descris mai sus. Observă că mai toate sertarele erau sparte și casa de bani asemenea. Înțelese că niște hoți străbătuse noaptea în casa aceea și seversise crima. Dete de știre parchetului care se transportă la fața locului. Anchetă faptul și puse de îngropă victima. A doua zi se duse copilul la parchet, pentru a-i lua interogatoriul decât știea ceva despre acea crimă; înse după cum am mai spus, copilul nu putu răspunde nimic. Magistrăii constatară, că acel copil era nebun așa, că trebuia să-l instaleze într'o casă de alienați, unde cu totă cura serioasă ce o puseră medicii, nu putură face să-și recapete memoria decât după 18 ani. Eșind din spital, i se făcu cunoscut, că s'o găsit un testament la streinul care-l răpise, și în care testament îl lasă pe dânsul moștenitor al celei totă averea sa care se urea la aproape 6 milioane.

Imediat după ce luă în stăpânire tot' primul gând fu, de a se duce să vedă decât scumpa lui mamă mai trăeșce.

University Library Cluj

Hoteliera, după ce eși din camera lui Grigore, se duse mai mult împleticindu-se în iatacul ei. Acolo, după ce încuia ușa cu ingrigire, scose port-moneul din sin și incepă să numere aurul și biletele ce se află într'ânsul. Streinul nu mințise. Era totmai 100,000 de franci.

La vederea acelei imense averi, capul hotelierei incepă a se îngreuiă de fel de fel de idei ciudate, care se ciocnau în creierul ei sdruncinat prin atâtea suferințe.

Se gândia că avea în mâni 100,000 de franci și cu toate acestea peste trei zile i se va vinde hotelul, lăsând-o pe drumuri, de ore-ce n'avea cu ce plăti polița.

Banii aceia îi ardeau mâinile.

Ceva neînțeles se petrecea în acele momente în totă ființa ei.

Voiă să se împotrivescă acelor idei impetrite care-i turburau liniștea, să le gonescă din minte, dar însădar; ele n'o părăsiau un singur moment și din ce în ce veniau mai multe.

Se gândia, că în curând are să fie în miserie! Că are să sufere! Acesta cugetare se învêrtia mereu impregiurul său; și din instinct, privirea sa aprôpe pierdută găsiă refugiu la grămada de bilete și de aur ce o avea înaintea ochilor. Atunci un fior o cuprindea și fără voia ei era totă de curentul ideilor ce se formau în creierul ei. În aceste momente că nu-și mai dedea sémă de nimic. Incepea să creșă, că banii aceea erau ai dânsii. Atunci se vedea scăpată de miserie, trăind fericită într'un colț retras, unde nu mai era supărată de nimeni.

În mijlocul acestui curent de aiurări, vedea fisonomia tinerului; la acesta vedenie ochii străluciau de un foc viu și fruntea-i se încreșă. Atunci visiu-

nea se schimbă, luând cu totul altă formă: Se vedea săracă, hotelul vândut și densa cersind pe drumuri. Aurul i se infățișă din nou. Se uită la densul, tresări și lăsă cu tristețe capul în jos. Se gândia...

D'odată ridică repede capul în sus. Ochii îi fulgerau și fața îi eră foarte palidă.

Scutură cu putere capul pentru a se apără de un inamic necunoscut, care o frământă într'un mod oribil, făcând să i se inee respirația în piept, dar inședar: Eră cuprinsă ca o casă fără nici un ajutor în mijlocul flacărilor.

În cele din urmă, ne mai având putere, cădu sdrobită pe un scaun.

Nu mai știe nimic. Totul rămăsese în umbră pentru densa. Memoria o părăsiă încetul cu încetul, ne mai putându-și da, în cele din urmă, samă de sine însaș.

Cu acesta transformție ochii i se roșiră, buzele și mâinile-i tremnrau și se uită cu grăză prin pregiur.

După câțva timp se sculă binișor și cu pasul șovăitor ca o sonambulă, se duse de deschise ușa, luând înse precauțiuni de a nu face șgomot. Se îndreptă spre galeria din fund, oprindu-se la una din ușile din drépta.

Tôte acestea ce descrierăm, hoteliera le făcea fără înse să-și dea samă de densele — de ôre-ce eră într'o stare anormală.

Oprindu se la ușe, se uită iar prin pregiur, și bătù încet. Se auđi un scaun dându-se la o parte și în prag apărù Petre, care vedând la lumina luminărei ce ținea în mână, pe stăpâna lui în starea aceea, remase ca trăsniț. Hoteliera puse degetul pe buze, făcându-i semn de a nu vorbi nimic și nici nu-ș putea esplică acea schimbare a stăpânei sale, o urmă mai mult mașinaliceșce. O vedù intrând în camera densii, intră și el. Hoteliera îi făcù semn să incue ușa. Petre din ce în ce mai mirat făcù aceea ce i se poruncise și veni lângă stăpâna lui, care în acel moment devenise de nerecunoscut: vinele feții i se umflaseră, ochii îi erau inghegați de sânge, iar privirea străpungea ca un pumnal, pe trăsurile feței i se citia ôreoa și grăza.

Nici odată Petre nu o veduse astfel.

Hoteliera se apropiă de el și-l apucă de mână.

Petre uitându-se în ochii fișii ai stăpânei sale, avù un moment de grăză, amestecată cu frică.

— Petre! — duse densa cu o voce răgușită și înșepetóre, — de acum nu vom mai fi săraci! și zimbù într'un mod foarte ciudat.

Petre se uită mai mirat la densa. Incepù să credă că stăpâna sa în urma atător suferințe își perduse mințile.

— M'auđi tu, Petre? nu vom mai fi săraci! și-l șguduì de braț. Am aci, și-i arătă aurul din pat, — am 100,000 de franci. Baniì aceștia vor fi ai noștri. Înșelegi tu? Ai noștri! Aci se oprì. I se increți fruntea și ochii îi străluciau ca niște cărbuni aprinși.

«Nu! nu sânt încă ai noștri — urmă densa, — dar vor fi. Iată ce trebuie să facem... și se apropiă de urechea lui Petre, fiindu-i frică ca vorbele ce le va spune să nu mai fie auđite de nimeni altul.

Ceea ce-i spunea hoteliera trebuie să fi fost grozavă, căci Petre se îngălbînise ca un mort; și când stăpâna lui fini, el remase cu ochii șgâți.

— A! dar e grozav! grozav! dómnă!

— Numai astfel putem scăpă; la din contră perduți. Gândeșce-te, ne vor vinde hotelul și vom murì de fôme pe drumuri!

— Da... dar ori cum, numai când me gândesc, me cutremur din tot corpul.

— Și eu am đis ca tine la început, dar în cele

din urmă am vedùt, că alt mijloc de scăpare mai bun nu este; și afară de aste e strein. Vine tocmai din America. Nu-l cunoșce nimeni, deci iată o piedică mai puțin.

— Ori cum dar!..

— Haide! nu mai fi fricos! decă vom sta la gânduri, sântem perduți. Avem mijlocul de scăpare, să ne folosim de densul cât e cu puțință, mai târziu nu va mai fi nimic de făcut.

Petre își luase capul între mâni și cugetă la aceea ce-i spusese stăpâna lui.

Acest om, care în tótă viața fusese cel mai onest, și care avea milă de a face reu chiar unei mușce, la propunerea hotelierei, care-l înșoră, simți o luptă crâncenă într'ensul. Se gândia la miserie și se gândia iar c'ar puté-o inlătură.

În cele din urmă, după mai multe vorbe ale stăpânei sale, se înduplecă.

— Fie, dómnă! pentru că țin prea mult la dta și mi-e grăză de a te vedé săracă, voi face tot ce-mi vei porunci.

— Bine; îți mulțumesc! ved că tot mai ții la mine. Acum iată ce trebuie să faci: ia o luminare și o sapă, du-te în pivniță și acolo într'un loc retras fă o grópă cam de doue palme de adâncă. Să bagi înse de sémă să nu te zăréscă nimeni. După ce vei isprăvi, vino de me înșciințeză. Grăbeșce-te înse cât mai curând ca să avem timp.

Petre luă aceea ce i se spuse, se scobori în pivniță și după o muncă de aprópe o oră, făcù o grópă de doue palme de adâncă și de 8 palme de lungă. După ce isprăvi, se urcă sus unde găsi pe hotelieră tot în camera densii, cu capul pe mâni.

— Am isprăvit, dnă.

Hoteliera se sculă în picióre.

— Bine. Acum ne-a remas partea principală. Ține acest cuțit și vino după mine; ia sama să nu faci șgomot.

Stinseră tôte lampile de prin coridor și se tupilară pe lângă pãrete până la camera lui Grigore.

Se opriră puțin, ascultând decă nu e cineva pe-alături, după aceea deschiseră foarte încet ușa și intrară în vârful degetelor, căutând să inăbușéscă șgomotul pașilor.

Focul nu se stinsese încă de tot. Un tăciune aruncă din când în când licăriri palide cu umbre, care dedeau camerei un aspect sinistru.

Hoteliera și Petre se apropiară de patul lui Grigore, care dormia cu fața la pãrete.

— Mi-e frică! — duse Petre la urechea hotelierei, cu vocea stinsă, — îmi tremură mâna.

— Dă-mi mie cuțitul! — și dicând aceste cuvinte luă repede cuțitul din mâna lui.

Petre se trase în colț și se uită cu grăză la stăpâna lui.

Tăciunele se stinsese, rămâind numai niște cărbuni care respândiau o lumină roșie, tartarică.

Vitorul afară urlă lugubru, dând glas tăcerei nopței. O buhă cu glas ascuțit strigă pe coperișul casei, făcând pe șermanul Petre să inghețe de frică.

Hoteliera orbită de sânge, ridică cuțitul în sus. În acel moment Grigore făcù o mișcare, dar nu se deșteptă; îngână numai cuvântul: «Mamă!»

Hoteliera se retrase iute de lângă pat.

Așteptă vr'o câteva momente, fără să se mișce; vedând că nu se deșteptă se apropie iar. Ridică din nou cuțitul în sus. Voi să isbésacă, dar un ce necunoscut îi oprì brațul.

De trei ori voi să isbésacă, de trei ori nu avù curagiu. În cele din urmă luă o decisie firmă: ridică iute cuțitul și-l lăsă să cadă între umerii lui Grigore, afundându-se până la mâner. Se auđi o hor-

căelă și o trăsătură de sânge cald acoperi mâna hotelierei care se încheștase de mânerul cuțitului. D'odată se trase cu groză înderēt, cu ochii sgăiți la pat.

Petre nu mai suflă. N'avu putere nici să se apropie de stăpăna-sa, care acum eră îngrozită de fapta care o făcuse.

Trecu aprōpe un sfert de oră, fără ca vreunul să se mișce.

Hoteliera in cele din urmă incepū a se desmetici.

Își aduse aminte de tot ce se petrecuse. O sudore rece o inundă și-și astupă cu orore fața ca să nu mai vedă acel spectacol infiorător.

Petre șovăind se apropiă de dēnsa.

— Dōmnă! n'avem timp de perdut. Dēcă ne va apucă ȓiua astfel, sântem perduți, căci se va află crima.

Vorbele acestea cădură ca o doniță cu apă pe capul hotelierei, căci se desmetici de tot.

— Ai dreptate, Petre! Trebuie să facem ca să dispară cadavrul!

Se apropiară amēndoi de pat.

Corpul nifericitului copil ințepenise deja.

Hoteliera, ajutată de Petre, infășurără cadavrul in plapomă și cercēfuri, îl scoboriră linișor in pivniță, aședūdu-l in grōpa care o făcuse Petre. Puseră pământ, îl bătătoriră bine și se urcară sus unde șterseră petele de sânge de pe scânduri.

Bagajele victimei le puseră sub patul hotelierei. Mai rămăsese paltonul. Îl luă și pe acela. Căută prin busunare ca să vedă dēcă nu va fi avēnd ceva hărții care ar trebui arse. In busunarul dela pept, pe dedesubt, zări un Port-notes.

Îl deschise.

Cădură dintr'ensul mai multe cărți de visite. Ochii îi alunecară pe una din ele.

Ce coincidentă!

Pe carte eră scris numele fiului ei: «Grigore Volenschi.»

Un fior îi străbătū tot corpul.

Presimția ceva grozav.

De-odată vedū o scrisōre care avea pe plic adresa ei. Ea o recunoscu: Eră a familiei. O desfăcu cu o mână tremurândă și își aruncă ochii pe dēnsa.

Citiă și fisionomia din ce in ce i se schimbă. Când fini, și ceti iscălitura, de-odată dete un țipet năbușit, puse mâna la inimă, se invērti de doue ori in loc și cădū jos pe scânduri, esclamând:

— Fiul meu! Eră fiul meu!... Un val de sânge îi veni pe gură și muri.

Când veni Petre, atras de sgomotul căderei, nu găsi dēcă un cadavru diform.

Imediat s'o dus la prefectură, unde a mărturisit că el singur a omorit pe acel strein, care in urmă a aflat că fusese fiul hotelierai, așa că acēsta de durere a murit.

Pentru, că nimeni nu cunoșcea cum s'a petrecut acēstă grozavă dramă, cređură spusele lui Petre, pe care după 3 ȓile îl spēndurără in piața orașului.

El muri cu conșciința împăcată, că putuse să scape de scandal numele stăpānei sale, care eră cređută de victimă, iar nu de calēu.

Gr. Mărunțeanu.

Spiritul este cu totul contrar banilor; cu cât cineva are mai puțin, cu atât e mai mulțumit.

*

Acolo unde delictul bate din tobă și îngâmfa-

Astăđi des-de-~~amintea~~.

Astăđi des-de-diminēță, aprōpe de resărit,
Din somn plină de-oboselă și de lacrimi am sărit;
Suspinam așa de tare, sufletu-mi eră invins
De-o durere-așă de crudă, că puterea mi s'a stins.

Umbra ta de astă nōpte, tonul teu grozav din vis,
Sdrobitōrele-ți cuvinte tōte 'n inimă-mi s'au scris;
Stau, gândesc, me mir intr'una, cum de grōză n'am murit,
Când mi-ai spus c'a ta iubire pentru mine a perit.

Elisa Mustea.

Medicina populară.

Credințe, datini, doftorii și descāntece populare.

IX.

Gancea (Chancer.)

(Urmare.)

Ast medicament fōrte lecuitor pentru tot felul de gance intern și estern este următorul:
Se ia sārīcică (mercurial) pisată bine (pulverisată) amestecată in apă (ori in spirt) pentru gancea internă, iar pentru cea esternă (zgăibi) amestecată in unsōre și ad:

In 0.5 decilitru de spirt indoit cu apă séu țără apă se pune mai puțin dēcă un decigram (nu decagram!) desārīcică, care apoi se clătăreșce bine in uiağă ca să se disolve. Din acest spirt (amestecatură) ia cel ce are gance in gură puțin așa, ca să ajungă peste tot locul cuprins de gance. Dēcă gancea s'a estins și pe grumaz in jos, se ia cât de puțin spirt in gură, dar să nu-l inghiță, ci să-l lase incet a se scurge pe gătlen in jos, căci după ce a lucrat, ese singur in gură dimpreună cu materia vătēmătōre, scuipāndu-se afară. Acest mijloc repetūdu-se in 2 ȓile câte de 3 ori pe ȓi fără nici o pedecă in acest restimp se vindecă.

Iar untura se face așa: se ia un decigram de sārīcică, care se amestecă cu 25 decagrami de unsōre de porc prospētă, ca să se disolve, cu care unğēndu-se ranele esterne de 3 ori pe ȓi, in 2 ȓile pică singure de pe pele.

Baba, dela care am cules acest medicament, a mărturisit, că tōte incercările făcute cu acest medicament, in restimp de 60 de ani au avut rezultatul cel mai bun.

Tot pentru a se afumă de acēsta bōlă (gance) se mai face un fel de untură, ce se ȓice: «Untură de pocitură» din untură de porc, tāmăe albă și nēgră cumpērată dela 9 neguțători, 9 ace, 9 spini din grapă și 9 fuse umblate (folosite.)

Se aprinde pe un vātrar după usă tāmăe, unsōrea se pune pe un petec de pānză și se impunge ne 'ntrerupt când cu acele (tōte), când cu spinii și și când cu fusele pānă spune următorul descāntec in 7 ȓile după olaltă:

Amin, amin, descāntecul s. Vineri (ȓiua când se incepe descāntecul)

Plecat-a N. pe cale,

Pe drumul cel mare,

S'o întâlneț cu pocituri,

Cu strīcnituri (séu altă bōlă se numeșce cu numele),

Cum l'a tēlnit,

HOLLANDEZE MERGÈND LA TÈRG

La pământ l'a trînit,
 Sângele i-a bcut,
 Măduă i-a supt,
 L'a săgetat,
 L'a înlepat,
 Prin dinți,
 Din gingii,
 Din creerii capului,
 Din zgârcii nasului,
 Din merele obrazului,
 Din brațe,
 Din jigărițe,
 Din inimă,
 Din fcați,
 Din rărunchi,
 Din genunchi,
 L'a lăsat țipând,
 Văerând,
 De-o fi lovit dela drum umblând.
 Dela apă bnd,
 De pe scaun șednd,
 De amed odinind,
 De-o fi din elingie,
 Din amurg,
 De când a cina,
 De când cocoși au cântat,
 Ori dorile când s'au vrsat
 Cum despart dorile,
 Noptea și stelele,
 Așă să se despartă de N.
 Tote pociturile,
 Tote stricniturele,
 Că cu Parascheva m'au rădicat,
 Cu s. Vineri (ori alta di) descântătoare n'am aflat
 Cu 7 zile rugătoare,
 Cu maica duminică lecutore,
 Cu spini v'am inspinat,
 La pământ v'am așdat,
 Cu acele ve-am impins,
 Și n'apoi v'am dus,
 Cu 9 fuse torcătoré,
 Inapoi intornătoare,
 Tote pociturile,
 Tote stricniturele,
 Dela statul lui N.
 Dela somnul lui,
 Cum se așdă pământul dela țera,
 Dela móră,
 Așă să se așde.
 Și să inceteze,
 Tote pocituri,
 Tote mânături,
 Să remână curat,
 Luminat,
 Ca stéua din senin,
 Ca s. lună deplin,
 Cum se ușurează la sóre,
 Erba, frunța și ori ce flóre,
 De flouă,
 De rouă,
 Așă să se ușureze N.,
 De pociturile ce l'au pocit,
 De dureri ce l'au stricnit,
 Eu, Parascheva am pus descântecul,
 S. maica Vineri lécul,
 Care noi la olaltă bune stăm,
 Pentru N. toate ne rugăm,
 Ca lécul să-l dăm,
 La maica Marie l'am arătat,
 Din patul cu patul cu dureri l'a rădicat.

Amin.

Sub cuvntul «pocit, pocitură» înțelege poporul toate durerile interne, care le pte numai căpeta omul de odată, fără de veste, umblând, șednd, stând, mâncând, bnd etc.

Vrăjitoarea Parascheva Liuba, dela care am cules acest descântec cu unsoarele și afumările lui, spune că cu ocasiunea descântării untorei de gance, făcută cu argint viu, se légă cu mahramă la gură, căci din contra i se umflă buzele, limba și gingiile in gură. Asemenea și bolnavului ce vine uns i se uflă gura, ba uneori se sparge corpul pe un loc, ceea ce se crede a fi semn bun, căci gancea esternă, cum am đis, se vindecă mai iute decât cea internă.

Tot la asemenea bóle necurabile, la cari se crede că bolnavul a dat peste «sfinte» miluite «đine» (căci «numele lor nu este iertat a se pomeni, afară de descântătoare in descântec), când acestea au jucat și le-au smintit și cari đine de neces l'au pocit.

Deci pentru imblândirea lor li se fac de cel bolnav cinste prin intervenirea vrăjitoarei. Se aduce ad. de cel bolnav însuș (de e posibil) la vrăjitoare acasă un petec de pânză de «lăor» (cânepă), 9 mâni de făină de grâu, 9 de fasole, 9 chiți (buchete) de foiofuu, 9 bani, 9 lumini de cêră, cari trebuie să ardă pân ce se descântă, o găina (la bărbați cocoș), un blid in care se pune făina, o lingură cu unt și un țig séu un păhar cu apă. Aceste au să fie albe séu pistrițe, de după a căror colóre se numesc și cinstele: «Cinstele albe, séu cinstele pistrițe.»

Când se aduc aceste toate, vrăjitoarea intrébă pe cel bolnav, că ce a visat noptile premergătoare. Decă i se spune, că a visat bolnavul cu ființe ori lucruri albe, toate cele aduse au să fie albe, iar din contra pistrițe.

Acestea toate le pune apoi vrăjitoarea pe o «sinie» (blid mare scobit dintr'un lemn) in rënd, ca să fie pânza de lăor, pusă din jos, acoperită cu ele. Decă bolnavul este de față (căci se fac numai la casa vrăjitoarei și nici odată in casă streină), îi pune vrăjitoarea sinia in cap, își face de 9 ori cruce, ia cămașa bolnavului care o întorce ne'nterupt, trecnd prin ea incoci și incol găina séu cocoșul; iar de câte ori vine ca să scotă găina pe la gulerul cămașei, de atâte ori îi intină ciocul in păharul cu apă, până ce rosteșce următorul descântec numit al «cinstelor.»

Plecat-a N. pe cale,
 S'a întelnit cu vnturile,
 Cu frigurile,
 Vnturile-l vnturară,
 Halele-l spulberară,
 In patul durerilor il culcară,
 Și-l lăsară țipând,
 Și văerând,
 Iar s. Vineri il auđiá,
 Cum se včerá,
 Drumul cuprindea,
 In pól-l sprijonit,
 Scări de argint coborá,
 Și șys il suitá,
 Scaunul îi da,
 Și mi l intrebá,
 De ce se včerá?
 — Cum, maică Vineri, nu m'oi včerá,
 N'oi plânge, n'oi suspiná,
 Că am plecat pe cale,
 Pe drumul cel mare,
 M'am întelnit cu maica vineri lecutore,
 Cu maica marți (ori joi) ajutatore.
 Iar maica vineri îi đicea:
 Să te duci la Parascheva,
 Că ea s'oe răd cá,

Pentru «sfinite» mäsă bună o gătä,
 Stég roşu o rădică,
 • Cu foioşiu o va 'npéná,
 Cu pâne dulce le-o 'ndestulá,
 Cu lingurile or mánca,
 Cu păharele or bé,
 La facli aprinse,
 La mese intinse,
 La păhare plin,
 Şi ũe ũ-o fi bine.
 Atunci eu, Parascheva m'am apucat,
 Stég roşu am rădicat,
 Mäsă trumösă am impénat,
 Şi sîntelor am strigat:
 Veniţi sîntelor,
 Miluitelor!
 Primiţi dela N. darul dăruit,
 Prin mine «voue» cinstil.
 Cu genunchiatul ce v'am ingenunchiat,
 Cu ruga ce v'am rugat,
 Dar de o fi greşit (N.),
 Ori o fi sminlit,
 A vöstră mäsă o fi călcăt,
 Ori dela joc v'o stricat,
 Şi o fi greşit,
 Şi o fi minlit,
 Voi, ve rog să primiţi,
 Şi pe N. să-l zviduiţi,
 De-o fi din Săşiana',
 De-o fi din Leodiana,
 De-o fi din Ogrişciana,
 De-o fi din Calina (Buşiana, Bugiana),
 De-o fi din Măndalina,
 De-o fi din Teodosia,
 De-o fi din Lacărgia (Roşia),
 De-o fi din Firanda,
 De-o fi din Roxanda,
 De-o fi din Stăgăraş,
 De-o fi din Cărăbaş,
 De-o fi din Cărăuş',
 Să veniţi,
 Să primiţi,
 Şi pe (lui) N. lécui dăruiti,
 De bóla lui il zviduiţi,
 Că N. v'au dat cap
 Pentru cap,
 Pele,
 Pentru pele,
 Për pentru për,
 Os,
 Pentru os,
 Vičă,
 Pentru vičă,
 Ca pe el (N) să-l lăsaţi curat,
 Ca aurul strecurat,
 Ca stéua di: senin,
 Ca luna deplin, amin.

vul, după descântec, bé de 3 ori apă din
 turg (păhar), iar cu restul se spélă in 3 zile, şi cu
 untui se unge pe cap (căţ fine); celelalte inse re-
 mau tóte vrajitórei de «ec.»

S Liuba şi A. Iana.

Adevêrul singur e frumos in sentimente ca şi in
 artă, in fapte ca şi in vorbe.

Vasilie Latu din Grovaţ dă miluitelor nemădoarele
 Săşiana, Cosinşiana, Leosténa, Budiana, Ogrişciana,
 Teooca, Bosioca, Anisia, Stăgăraş, Cărăbaş şi Cărăuş',
 sta mäsă o căcuţă cu 8 cerbi prin aer nevê
 toşi 12.

Nume familiare româneşti din Bu- covina.

I. Mihalca, comună românească lângă Cernăuţi.
 Arseni, plugari 32 familii, Bacal (a?) răzeş 1, Bajan,
 plugari 3, Betian, lingurari 5, Bardeian, plugari 8,
 Boşnega, răzeş 4, Braha, răzeş 4, Cernăuţan, mese-
 rias 1, Doraş, plugari 30, Dragan, lingurari (şigan)
 5, Danilă, lingurari 3, Faloş, lingurari 6, Filip, plu-
 gari 40, Foca, plugari 2, Focşăneanu, răzeş 1, Grigo-
 rovicei, funcţionar 1, Greco, mari proprietari şi răzeşi
 8 familii, Chisiliţa, 3 familii meseriaşi şi plugari,
 Constantinovici, 12 fam. răzeşi, Cardoban, 2 fam.,
 Cornuta 3, Corjan 5, Cosovan 8, Cotula 3, Cosma
 2, Cojocari 4, Gojolénca 2, Culincu 3 fam. lingurari
 (şigani), Lăpuşnean, peste 30 fam. plugari, Mănercu,
 peste 20 fam. nobili, proprietari şi răzeşi, Morar,
 peste 10 fam. plugari, Morcal 4, Motoc 5 lingurari,
 Muntean la 10 fam. plugari, lingurari, in o comună
 invecinată sînt şi răzeşi cu acest nume, Olar 3 fam.
 plugari, Pantea la 30 fam. plugari şi lingurari, Pauş
 2 fam. răzeşi, Perju 5 fam. meseriaşi şi răzeşi, Pleşca
 3 fam. lingurari, Popovici nobili, mari proprietari şi
 vr'o 10 fam. plugari, Pomărlan 3 plugari, Prodanciuc
 vr'o 30, Reus, nobili, 10 răzeşi, Roschip 1 răzeş,
 Roşca 5 plugari, Sauciuc 1 răzeş, Sava 1 meseriaş,
 Saveşcul 3 răzeşi, Slobodjan 2 plugari, Sorocean 3
 răzeşi, Spătar 3 plugari, Spînul 5 plugari, Stehan 1
 plugar, Stefureac 4 plugari, Stefanciuc 3 plugari,
 Stîrcea 1 răzeş, Struţ la 40 plugari, Tăut 1 răzeş,
 Timofi 3 tîrgoveţi, Ticu 5 lingurari, Tînta 1 răzeş,
 Titel 4 lingurari, Tutuacu 1 răzeş, Ungurean la 20
 fam. plugari, Ursachi 2 plugari, Velniceri 2 plugari,
 Zaharia 10 plugari.

II. Orecea sêu Horecea, suburbiul Cernăuţilor.
 Calangiu 4 familii, plugari, Calancea 1 tîrgovăţ, Că-
 răuş 1 tîrgovăţ, Cojocar-Cojocăriţă 4 fam. plugari,
 Cudla 1 fam. tîrgovăţ, Busuioc 3 fam. plugari, Viţia
 vr'o 10 fam., Florea vr'o 8 fam., Găina peste 50 fam.,
 Harabagiu 5 fam., Habagori-Abageri 2 fam. tîrgovăţ,
 Harinciuc 6 fam. plugari, Huruzciuc 2 plugari, Iliuţă
 1 preot, Leghin 2 plugari, Lupu 3, Moga 4, Pivin 8,
 Plăcintă 12, Părlăriţă 12, Podeţ vr'o 10, Porchivau
 6 tîrgoveţi, Ruptaş 10 palmasi, Roşoşan 3 tîrgoveţi,
 Singurelu 3 plugari, Svirid 10, Sviridoae 10, Ungu-
 rean 4, Voronca peste 70 fam. parte tîrgoveţi, parte
 plugari.

Zaharia Voronca.

Hollandeze mergënd la tîrg.

— Veđi ilustraţiunea de pe pagina 621. —

Patinatul, care la noi este un fel de distracţiune
 ori un exerciţiu corporal: in Hollandia este o nece-
 sitate a vieţii. Jumătatea ţerii fiind acoperită de apă,
 acolo véra nu poţi umblá fără luntre şi órna fără
 patine. Copiil încă de mici se indeletnicesc şi cu una
 şi cu alta.

Deci din clipita in care apa 'ngheaţă, până la
 primăveră, patinele nu se mai despart de piciórele
 holandezului. Cu aceste umblá bărbat, nevastă şi co-
 pil. Acesta întrebuiţare neconţinită fi face fórte di-
 baci in patinat; ei umblá cu patinele ca şi noi cu
 încălţămintele nóstre.

Ilustraţiunea din nr. acesta înfăţoşeză doue ho-
 landeze, cari se duc la tîrg cu coşul de verdeturi
 pe cap; cu una emuléză şi gica sa, care nu vré să
 se despartă de mäsă.

Intunecime de sóre.

— De Jules Janin. —

La 1825, la Montmartre, in casa doctorului Blanche, acela care a tãmaduit atãtea feluri de nebunii, se aflã o femeie, a cãrei nebunie erã ciudatã și mișcãtoare.

Erã tinerã, fața îi erã blãndã și zimbetul plin de farmec, și nebunia îi erã acẽsta : își inchipuia cã erã logodnica sórelui ; se logodise cu sórele într'o ÷i frumoșã de tómnã, și in ÷iua aceea sórele își coperise fața strãlucitoare, cu cel mai frumos vël de nori, numai ca sã nu-și orbescã iubita.

De atunci ea erã a lui, precum erã și el al ei ; simțise pe mãnã sãrutarea arðetóre a soțului seu, și acum trãia numai pentru el.

Sórele erã bucuria, gloria și triumful ei ; bieta femeie se sculã când iubitul își asvêrlia cele dintei raze pe cer, ținea ochii pironiți spre rêsãrit și îl salutã cu privirea, cum îl salutã pãserile cu cântecele, cum îl salutã trandafirul cu mirosul.

Cu cãt erã firea mai veselã, când resãria sórele, cu cãt erã cerul mai senin, cu cãt intrãga lume erã mai voioșã, cu atãt erã mai fericitã bieta nebunã ; nu aruncã ore dumnezeescul seu soț lumina și cãldura peste tot ? Nu erã el regele lumii ?

Astfel într'o unire veșnicã și dumnezeescã ea urmã fiecare pas al sórelui ; îi culegea pãnã și cele mai mici raze. Cu cãt se urcã sórele pe cer, cu atãt i se mãria pornirea acẽsta poeticã !

Abia puteau face pe nebunã sã mânãnce ÷iua, atãt erã de stãpanitã de patima sa cerescã ; și încã ca sã o facã sã mânãnce, trebuia sã-i spuie cã dumnezeescul seu soț aurise pόμεle, îngãlbenise grãul și cospese strugurii, ~~erã dar avea drept sã se puie la mеса ce sórele umple cu mãncãri in calea sa.~~

Când dar mãncã, nebuna vêrsã in onóreã sórelui cãte o picãturã de lapte dimineta, și-și golia paharul de vin in sãnãtatea lui ; pe urmã când se inserã și când raða luminosã se perdeã departe in apã, indrãgostita soție se ingrijorã tot ca nevêsta pescarului de heringi, al cãrei bãrbat lipseșce de doue luni de acasã și care aude marea mugind ?

— Ce se va face acum soțul meu ? ÷icea nebuna. Numai de nu s'ar rãni pe cale, Dóvine !

Incet, incet, sórele se ducea și se fãcea nopte. Atunci nebuna își impreunã mãnile pe pept și cu un ton tainic și cu glasul dulce ÷icea soțului seu : Așteptã-me, așteptã-me ! dupã aceea intrã cu grabã in casã, cãci nu vrea sã facã pe sóre sã aștepte.

Ciudatã și fericitã nebunie ! blãndã aiurare ! sã-ți șcii inima legatã de cer cu o raða de sóre ! sã nu ai altã patimã decãt un cer senin ! sã nu ai a te teme decãt de norii care pun vël astrului ÷ilei ! sã fii fericitã de cãte ori e fericitã firea ! sã-ți deschidã inima la cãldura dulce cum face pãmântul și sã-i primeșci iãriurirea bine-fãcãtoare ! sã cânti incetinel un cântec iubirii tale și sã nu fii gelosã decãt de ierba câmpurilor.

Așã fu viața biete nebune in vreme de doi ani. Nu cã nu simția și ea mãhniri ca și cum ar fi fost cu mintea intrãgã ; cãci, cum venia ierna și vedea fața sórelui, soțului seu, îngãlbenindu-se și tremurând sub zãpadã, cum ar face un tiner rãnit de mórte, de indatã ce vedea gloria aceea nemãrginitã intunecatã de nori groși, cum se intẽplã celor mai mari ómeni din lume, cãrora pisna le intunecã gloria, nenoroceita

se intunecã și era cea mai tristã fiinã omenescã ; nu se mai odihnia, nu mai zimbã, nu mai cantã, in inimã nu mai avea serbãtoare ! Nu-i vedeți bãrbatul cum inghiața și tremurã colo sus, odihnindu-și capul obosit de munții coperiți de ghețuri ?

Ce lungi și jalnree par nebunei ÷ilele de iernã ! Suferia vedit intr'un chip de necreðut.

Cu cãt cel pe care îl iubiã, erã mai mare și mai ridicat in lume, cu atãt mai fãrã rãbdare suferia marea nenoroceie cã-l vedea umilit, intunecat, tremurând, invins.

Durerea i se asemená cu durerea mamei impãratului când și-a vëðut fiul in lanțuri pe o stãncã, in mijlocul mãrei !

Dar sórele e mai fericit ; invingerea lui e trecetóre, strãbate cu rënd norul cel mai gros, e invingetór, se întorce, iacã-ll

Când își vedea nebuna, primãvera, soțul cum îl lãsase in luna lui mai, când îl vedea mai strãlucitor decãt tot'dauna și tôte frunðele copacilor strãlucind la venirea lui, cum face schinteia sub ciocanul ferarului, atunci dulcea bucurie iar cuprindea inima tinerei femeie ; atunci își lãsã cernirea, își puneã pe ÷ensa haina cea mai veselã, cantã imnul cel mai dulce ce șcieã.

«Bucurați-ve in cer și pe pãmënt ; bucurați-ve astre de pe bolta cerescã și voi, valuri ale rifului ! voi, àngeri sus și voi ómeni jos, bucurați-ve ! Bãrbatul meu, sórele, erã bolnav și a venit sãnetos, lipsia și s'a intors !»

Și intr'adevër, firea tótã se supunea biete nebune, firea tótã se bucurã : bãrbatul nebunei se intorsese.

Acẽsta nebunie fericitã a ținut ÷ece ani, fãrã sã potã fi tãmaduitã. Dar femeia erã așã de fericitã !

De ce s'o tãmaduiescã de fericirea sa ! Sãnt trei ani de când a murit nevêsta sórelui și mórtea i-a fost tot atãt de mișcãtoare ca și viața.

Erã o ÷i frumoșã de tómnã, pe la prãnd sórele dulce și liniștit trimiteã pãmântului și nevêstei sale razele-i curate.

Nevêsta sórelui sta jos lângã un mër și urmã pe cer pașii augustului seu soț. Nici când inima acesteii femeie nu fusese mai plinã de iubire, nici când privirile ei nu fuseserã mai drãgãstóse, nici când visul nu-i fusese mai aprópe de isbãndire.

Așã de bine se intelegeau ei, ÷ensa și soțul seu, sórele ! Așã de pãtrundetóre le erau uitãturile amẽndurora ! negreșit cu de aceea umblã așã de incet pe câmpul de senin, el, sórele, ca sã aibã vreme sã o veðã mai mult ingenunchiatã inaintea lui ! Dar, o cer ! de-odatã puternica raða a firei se opreșce și se turburã, de-odatã sórele piere, nu ca alte dãți incet-incet, pe malul gãrlei, dupã ce scuturase pulbera strãlucitoare de pe haina sa ; ci se opreșce in loc, de tot, se ascunde, nu-l mai pôte vedé nimeni.

Unde e ?

— Da, strigã ea, da, bãrbatul meu s'a dus la altã femeie ! da, mi-e necredincios ! da, ui e-l a plecat in timpul ÷ilei și nu va veni sãra.

Și pentru cã nu trãia decãt ca sã-l veðã cãt ținea ÷iua, decãt ca sã-l aștepte cãt țin a nopteã, decãt ca sã-l salute când resãria, decãt ca sã-l cãnte primãvera, sã-l admire vëra, sã-l binecuvinteze tómnã, sã-l plãngã ierna, și sã-l iubescã in tótã vremeã bieta femeie, veðend cã piere așã de-odatã, fãrã sã șcie unde s'a dus, fãrã sã șcie de se va mai întorce, bieta femeie a murit in timpul intunecimii de sóre mórta de gelosie, de desnãdejde și de iubire.

Abia mûrise de o clipã, când sórele scãpã nevinovata-i intẽlnire cu pãmântul, își urma ca ea ; dar erã prea târðu : drama se sfêr

muritorul soț, care până adineaori fusese iubit cu așa puternică iubire, acum își trimitea rațele unor ochi stinși și inchiși. Da, trebuie să fi fost mîrtă de tot, bieta femeie, căci jalnica și liniștita rață de sóre, care cădă pe dînsa, ca și cum ar fi vrut să-i cêră iertare de lipsa-i fără de voce, nu o deșteptă!

Dumitru Stăncescu.

Bonbone.

O damă din nalta aristocrația adresă într'una din țile ambasadorului turcesc Fuad-Effendi, următorea întrebare:

— De ce se tolerază în țera dtale, Escelență, ca un bărbat s'aibă mai multe neveste?
— Pentru ca să ne deosebim de alte țeri, dómna, unde femeile au mai mulți bărbați.

*
— Aide, Florico, sărută pe noua ta guvernantă!
— Nu îndrăsnesc, mamă.
— De ce?
— Mi-e frică să nu-mi dea și mie o palmă peste gură, cum a dat lui papa mai dăunădi!

Un sgărcit:
— Nu dau de pomană nici odată.
— De ce?
— Pentru că me țin de principiul evangelic:
„Ceea ce ție nu-ți place, altuia nu face.”

Un sfat de-al lui Păcală:
„Dacă vrei să te căsătorești de a doua oară, ia pe sora primei tale neveste, ca să eviți o a doua sócră!”

LITERATURĂ ȘI ARTE.

Sciri literare și artistice. Din scrierile lui Creanga țilele aceste va ești volumul II, care va cuprinde amintirile sale din copilărie; apoi anecdote, poezii populare și proprii, sentențe, cuvinte curioase etc. cu opt heliotipii după desemnurile dlui Th. Bui-cliu. — *Di Aron Densusianu*, care actualmente e profesor la universitatea din Iași, a dat sub tipar un volum de poezii lirice, care va purta titlul «Valea vieții». — *Di A. D. Xenopol* va publică în curênd volumul al 5-le din «Istoria Românilor în Dacia traiană», cuprinđend epoca fanariotă; volumul va fi de peste 800 pagine, din care 300 consacrate stărei culturale. — *Poesia unei Matilda Poni*, intitulată: «Eu nu me tem de mórte», a apărut și în traducere un-gurêscă în nr. de Crăciun al țiarului literar-social «Fôvârosi Lapok» din Budapesta, traducerea e făcută de redactorul foii noastre. — *Di Teodor Aslan* a publicat la București «Celesta», idilă în 3 acte, traducere, musica de Francesco Spetrino. — *Dșora Melania de Stamati-Ciurea*, fiica cunoscutului nostru scriitor din Basarabia Stamati-Ciurea, publică în revista germană «Die Gesellschaft» din Viena o poezie originală intitulată «Weinachtsmärchen». — *Di Bonachi* a pus sub tipar la Iași un comentariu asupra dreptului civil român.

Carte aprobată. Ministrul r. u. de culte și de instrucținea publică la 5 dec. 1891 a aprobat ca manual la gimnasiile cu limba de propunere română «Geografia politică» pentru a 7-a clasă gimnasială și privați, manual prelucrat de Aron Deacu, profesor în Blaș.

Tôca la urechia surdului. Societatea de lectură «Inocențiu M. Clain» a teologilor din Blaș, avênd

trebuință de bani la tipărirea tomului II din «Epistolele câtră un preot tiner», rógă încodată și pentru ultima-ôră pe toți aceia cari au abonat tomul I, să răspundă prețul.

Reviste, fol și țiare. *Critica socială*, revistă lunară, a apărut la Iași sub direcția dlor Ioan Nădejde și V. G. Morțun. — *Sêptemăna* va fi titlul unei reviste noue care va apăre țilele aceste la București, scrisă de un grup de tineri, cari au tipografia lor proprie. — *Fôia Săteanului*, care se dă ca supliment la «Gazeta Bucovinei» în anul viitor nu va mai apăre. — *Ciomagul*, vechiul țiar umoristic al dlui A. C. Cuza, va reapăre 'n curênd la Iași.

TEATRU ȘI MUSICĂ.

Artistul Gr. Manolescu bolnav. Cu cea mai mare părere de reu aflăm, că dl Gr. Manolescu, eminentul artist al Teatrului Național din București, e bolnav. Încă de la deschiderea stagiunii, artistul suferă de o bôlă, care în cele din urmă l'a culcat în pat. Astfel repertoriul s'a schimbat și unele piese puse în repetiție s'au amănat. Durerea amatorilor de teatru e cu atât mai mare, căci bôla dlui Manolescu are să dureze mai multe sêptemăni. Îi urăm din inimă însănătoșire grabnică.

Reuniunea română de cântări din Sibîu a dat în duminica trecută, la 3 ianuarie n., concert în sala dela Musikverein, cu următorul program: 1, Doue cântece pentru cor micst. a) Intre Pêtra Detunata, b) Hora: «Doue inimi nu-mi dau pace» de George Dima. 2, 3 cântece pentru sopran, violină și piano de C. Reinecke: a) Pasere amăgitoare, b) Cântec popular, c) Cântec de joc italianesc. 3, Dămnețirea în tempestate, cor cu acompaniari de piano de F. Schubert. 4, Cvartet D-moll, de W. A. Mozart. 5, Cântece toscanice pentru cor, solo și acompaniari de pian, de R. Weinwurm. Precum aflăm din «Tribuna», sala n'a fost tocmai plină; dar reuniunea, și de astadată s'a arătat la onorificul nivel, în care o cunoșcem. Dna M. Crișan a cântat și de astadată cu neintrecută și nealterata dsale bravură, atât ca voce, cât și ca interpretare. Dna M. Dima, care a cântat cu dna M. Crișan în «cântecelile toscanice», prin acest debut ca solistă a făcut publicului surprinderea de a se prezenta ca o cântăreță cunoscatore și simțitoare. Dl Dima, ca compozist și ca dirigent, a avut succese bine meritate.

„Armonia” din Tiovanul-mare a arangiat vineri a treia ți de Crăctun o serată musicală-teatrală urmată de dans în localitățile școlei. Programul seratei: 1. Concertul. Coruri pentru voci bărbătești: 1, «La Moș Ajun!», colindă de G. I. Muger. 2, «Aș vré!...», romanță arangiată de C. Decker. 3, «Mêi, dorule mêi!», cântec popular arangiat de I. Mureșianu. 4, «Cântecul milițianului», musica de G. Ștefănescu. Coruri pentru voci micste: 5, «Doue colinde» arangiate de I. Birou: a) «O, ce veste minunată!», b) «Mărire intru cei de sus!» 6, «Curagiosii vênători», marș comic de G. I. Muger. 7, «Iepurele», arie populară de G. A. Dinicu. II. Teatrul. «Colindele Crăcunului» sêu «Nașcerea Domnului Isus Christos», poemă dramatică cu cântece în 5 acte de P. B. M. A. Personele: Irod, viceimpăratul ludeilor, I. Stoina; Malchu, soldatul seu. P. Ioma; Iosif, testarul, D. Stoina; Maria, mîresa lui, A. Bêlone; Angerul, A. Popa; Ozia, arhierul, T. Stanimir; Coridon, Aecton, Miron, păstorii, G. Ladea, P. Tôder, P. Lazar; Baltezar, Gaspar, Melchior, regi dela resărit, I. Cușu, I. Blaju, A. Argane. III. Dansul.

Teatrul din Iași. Cotim în «Buna Credință» din București: în urma încetării plăților — representa-

țiilor — a «Societății dramatice» din Iași, a fost declarată în stare de faliment și pusă la carantină. Disolvarea societății se impune mai mult ca ori unde și reconstituirea ei din elemente mai cinstite, mai muncitoare și mai culte. Sperăm că dl ministru respectiv va avisa la cele legale.

Corul vocal român din Biserica-albă arangizat în marți în 31 deembrie st. v. 1891 (12 ian. st. n. 1892) adevă în presăra de Săn-Văsiu (anul nou) în localitățile reuniunii germane »Burg» o producțiune de cântări. Piesele programei sânt următoarele: 1, Ouverture la »Hofnar» de Müller, executată de capela militară a reg. c. r. de intr. nr. 43 2, »Craiu nou» (lună nouă) operată în 2 acte de V. Alecsandri, musica de C. Porumbescu. Persoanele: Moș Corbu, cimpoier bătrân. Bujor, căpitan de jandarmi. Leonaș, tiner. Ispravnicul, (judele satului). Anica, o orfană. Dochia, tineră țerancă. Fete, flăcăi de munte. Jandarmi. Cantecele acestei bucăți le acompăniăză orchestrul militar. Urmăză jocul. Înainte de miezul nopții: 3, »Chinesii» scenă comică de Josef Steidler instrumentată de R. Greipel și executată de unii membri ai corului vocal pe lângă acompăniera orchestrului militar. 4, »Estudiantino Espagniola» séu »Studentii spanioli» de corul vocal, cari, cu acompăniera orchestrului, vor produce piesele de cântare: a) »Anna noiva» din »Dona Juanita.» b) »Funiculi funicula» de L. Denza. c) »Bolero» cântec spaniol de Emile Bourgeois. Felicitare la anul nou.

Corul vocal gr. or. din Săn-Nicolau-mare a arangiat joi, a doua și de Crăciun séra un concert, urmat de dans. Iată programa: »Țorile» de Vasilescu. »Serbătorea», de Iosif Vulcan, declamată de Aureliu Buneiu. »Dumbrava roșie», de C. Porumbescu. »Șcii tu», de Popovici. »Macaveiu cel norocos», de Z. Boiu, declamat de I. Gordos. »Cisla» cvartet comic de C. Porumbescu. »Gândesce-te la mine», cor miest de F. Zech. »Sărmana Frunză», cor miest de G. Dima. »Trecui valea»... cor miest de I. Mureșian.

Serată musicoală declamatorică în Poplaca. Elevii școlii române gr. or. din Poplaca lângă Sibiu au ținut joi a doua și de Crăciun séra o producțiune musicală-declamatorică, cu următorul program: 1, »Condacul nașcerii», executat de corul școlărilor. 2, »Nașcerea lui Christos», piesă în 4 acte împreună cu cântece, jucată de elevi. 3, »Toporul și pădurea», declamată de un elev. 4, »Intre Petra Detunata», executată de corul școlar. 5, »Movila lui Burcei», declamată de un școlar. 6, »Destepă-te Române», executată de corul școlar. 7, Petrecere cu joc.

BISERICĂ ȘI ȘCOLĂ.

Școlii bisericășcol și școlare. Dl N. Teclu, membru al Academiei Române și profesor la universitatea din Viena, a fost chemat la universitatea din București. — *Protopresbiter la Cluș* se va alege luni la 11 ianuarie n.; a comisar consistorial, însărcinat cu conducerea sinodului, va funcționa asesorul consistorial dl Moise Lasar. — *Protopresbiter la Abrud* se va alege duminică în 10 ianuarie n. sub conducerea dlui Ioan Păpău, protopresbiter în Sibiu și asesor consistorial. — Dl I. Bogdan, profesor de limbile paleoslave, va deschide un curs de literatură slavă la facultatea de litere din București. — Dl G. I. Ionescu-Gion a făcut guvernului român un raport privitor la înființarea unui muzeu pedagogic pe lângă ministerul cultelor și instrucțiunii publice.

»Familia» ca premiu. Dl Iuliu Bardoși, inspector școlar r. în Szolnok, a pus la dispoziția consistoriului mitropolitan din Blaș un exemplar complet din

»Familia» de pe anul 1890, să o dea ca premiu aceluiași învățător din archidieceasa gr. c., care până la finea anului 1892 va fi produs cei mai mulți oiți de pomi nobili. În urmarea acesteia Esc. Sa archiepiscopul și mitropolitul Ioan Vancea a îndreptat un cercular către preoțimea archidieceșană, făcând de șcire învățătorilor, că cei ce vor să concurgă, au a-și înainta cererile pe calea protopopiatelor la consistoriu până la finea anului curent.

Adunare preoțesă și învățătorăscă. Preoții din protopopiatul Lujerd, în diecesa Gherlei, au ținut sinodul lor de tōmnă în comuna Ineu sub presiul protopopului Ioan Păpăriu Pop, luând parte și mireni. Dl Sabin Coroian, paroc în Dobăca, a cetit disertațiunea sa: »Despre ținuta confesoriului în scaunul mărturisirii.» Tot în protopopiatul acela învățătorii s'au întrunit în luna trecută în comuna Moreu, unde s'au ținut prelegeri teoretice și practice.

Societatea »Școala Română». După cum aflăm din »Gazeta Bucurei», consistoriul arhiepiscopesc din Cernăuți a încuviințat, ca în fiecare an, la ziua de Anul-nou, să se porțe în bisericile gr. orientale din Bucovina un disc pe sama societății »Școala Română» din Sucéva și afara de aceea să se pună pe la biserică cutii de ofrande în favorul acestei societăți. Ordonanța consistorială, ăice-se, ar fi însoțită și de un călduros apel către preoțime și poporul dreptcredincios, spre a sprigini pe cât se poate interesele societății.

CE E NOU?

Hymen. Dl Anchedim Șoldea, locotenent, la 10 ianuarie se va cunună cu dășora Elena N. Câmpean în Elisabetopole.

Șolri personale. Dra Lucreția Xenopol, profesoră la eternatul secundar de tete din Iași și sora istoricului Al. D. Xenopol, a fost numită ca membră în societatea geografică din București, unde va și țină o conferință vorbind despre »Limitele etnografice ale statelor.» Dășora Xenopol e prima femeie în acea societate. — Dl George Bonyi, practicant la tribunalul din Oradea-mare, a fost numit subnotar la judecătoria cercuală din Ceica. — Dl M. Străjan a ținut ăilele trecute în Ateneul din Craiova o conferință despre »Elementul moral și estetic în educațiune.» — Dl Victor Ancean, absolvent de drept, a fost numit practicant în drept cu diurnă pe teritoriul tablei regeșci din Cluș.

Séra de Săn-Văsiu, adevă ajunul anului nou, se va serba și în anul acesta în mai multe locuri. Reuniunea română de cântări din Caransebeș va arangia, în otelul »Pomul verde», un concert cu joc; Reuniunea femeilor române din Abrud, Abrud-sat și giur, va da petrecere cu dans și tombola; Reuniunea română de cântări din Biserica-albă va țină o petrecere precedată de concert și producțiuni; la Timișora-fabric corul vocal al sodailor români de acolo va țină în sala bererii orășeneșci o producțiune literară-musicală, împreună cu tombola și dans, în favorul fondului seu; tinerimea română din Sibiu va arangia o serată dansantă în sala cea mare dela Gesellschaftshaus.

Serbarea Miron Costin la Iași. Săptămăna trecută, la 29 decembre n., au trecut doue sute de ani dela mōrtea cronicarului și poetului Miron Costin. Acesta aniversare s'a serbat la Iași de către studenți. Mai înteu, scrie »Romănul», între 9—10 s'a oficiat un serviciu divin la mitropolie. După acesta, dela 10—11 panachidă religiōsă în amintirea lui Miron Costin tot la mitropolie. Apoi studenții din București

și o delegație a studenților din Iași, împreună cu un public numeros, având în cap o musică militară, au făcut o procesiune dela mitropolie la statuie. Dl C. Langa, primarul Iașilor. luă cuvântul, urând bună venire studenților bucureșteni. După această vorbă doi studenți, arătând și glorificând memoria nemuritorului nostru istoric Miron Costin. Studenții au fost primii forte bine de administrația comunală din Iași.

Conferințe literare în Arad. Direcțiunea Asociațiunii naționale din Arad a luat inițiativa să se țină acolo conferințe literare. Aceste vor începe la 5 februarie n. și vor urmă până la 16 martie n. Pan' acum s'au înscris ca conferențieri dñii Augustin Hamsea, Teodor Ceonța, dr. Petru Pipoș, dr. Traian Putici, dr. Ioan Suci, dr. George Plop, Ioan Petran și Romulus Nestor. Conferințele se vor țină în sala cea mare a seminarului diecesan.

Inchiderea dietei și alegerile novo. Dieta a ținut ședința din urmă la 4 ianuarie, iar în ziua următoare Maj. Sa a închis-o prin mesagiu în castelul din Buda. În aceeași și Monarcul a convocat dieta nouă pe 18 februarie și a ordonat să se facă alegerile. Aceste s'au fiesat pe zilele dela 28 ianuarie până la 6 februarie inclusiv. Mișcările electorale s'au și început în tote părțile. Partidul național român se va intruni în 18 ianuarie la Sibiu în conferință, delegații se vor alege în săptămâna viitoare; întocmai ca 'n alte părți, astfel și din Oradea-mare s'a făcut apel la cercurile românești din impregiurime ca să-și alegă delegații, celelalte cercuri s'au lăsat conducerii fruntașilor români din părțile Beinsului. Mocsary, fostul deputat al cercului Caransebeș, a adresat alegătorilor sei o scrisoare de despărțire foarte interesantă, prin care espune starea deplorabilă a cauzei naționalității față de netolerantul curent soviniistic. Diarele maghiare scriu, că partidul guvernamental va candida la Caransebeș pe dl Petru Vuia protopretor în Bozovici.

Avansamentul de Orădoin. Fôia oficială militară publică listele voluntarilor din anul trecut, cari au fost înaintați la gradul de sublocotenenți în rezervă. Intre aceștia aflăm pe următorii români: La infanterie: Valeriu Pușcariu, Iuliu Tomășel, Eugen Pop, N. Popovici, Ioan Filip, Romulus Nicoră, Leon Roman, Ioan Perian și Ioan Petraș. La vânători: Iosif Iancu, M. Paul, Alexandru Moldovan și Ioan Morandini. La cavalerie: Alexiu Miclăuș. La artilerie: Stefan Mosor, Aurel Cosma, Ioan Përos și Ioan Marian. La trupa sanitară Constantin Vovobchievici. Prin ordinațiunea ministrului de resboiu, următorii foști voluntari sânt numiți cadeți aspiranți de oficeri cu rangul dela 1 ianuarie 1892: La infanterie: Aurel Pop, Nicolae Brașovean, Alexandru Mina și Nicolae Crișbășeanu. În rezerva de întregire: Ioan Paclă, Augustin Botin și Stachiu Popovici.

Locuitorii Ungari. După datele făcute din partea biroului de staistică din Budapesta, numărul locuitorilor din Ungaria s'ar înfățișă după naționalități, cam astfel: Maghiari 7.361.207; Germani 1.987.310, Slavi 1.896.358, Români 2.590.425, Ruteni 379.713, Croați 183.428, Serbi 494.847, Sloveni 70.658, Armeni 2.067, Țigani 90.264. După religiuune se impart: catolici 7.241.547, gr. cat. 1.655.171, armeni 2.725, gr. or. 2.065, 903, armeni or. 33, evanghelici 1.182.487, rețoromați 2.209.395, unitari 61.637, alți creștini 7.818, israeliți 706.838, păgani 239.

Soliri sourte. Dl Orbescu a fost ales primar al capitalei București, în locul dlui Tache Protopopescu, care ș-a dat dimisiunea. — România nu va lua parte oficial la expoziția din Chicago în anul viitor. — Ludovic Pfusich, cassierul general dela cassa de păstrare patriotică din Budapesta, defraudând un milion

și peste 60 de mii de fl., s'a impușcat la Vaț; direcțiunea a garantat paguba.

Neorolôge. Demetriu Coroianu, canonic lector al bisericeii catedrale gr. c. de Gherla, cavalier al ordinului Francisc Iosif I, un fruntaș al clasei române inteligente, a încetat din viață la Gherla în 30 decembrie an. tr. în etate de 78 ani. Il gelesc fiii și fiicele Clara mărit. dr. Maniu, Lucreția mărit. Erdelyi, Iuliu avocat, Sabin paroc, dimpreună cu numeroși consangeni. — Ioan Ionescu dela Brad, în România, cunoscutul amic al tinerimei, fratele dlui Nicolae Ionescu, distinsul orator și membru al Academiei Române, a încetat din viață, în etate de 74 ani. — Rușcandu de Zotta n. Vasilco, proprietară mare în Borouți, Bucovina, a murit acolo, în etate de 77 ani. — Petru Suci, vechiul profesor de dreptul roman la facultatea de drept a universității din Iași, originar din Transilvania, a murit la Menton, unde s'a dus pentru căutarea sănătății sale.

CARNEVAL.

Biserica gr. or. din Veneția Orădii-mari va arangia la 31 ianuarie n. o petrecere cu dans în sala restaurațiunii calei ferate din Veneția Orădii-mari. Venitul curate destinat aceleiași biserici. Presidntul comitetului e dl Gavril Neteu, cassar dl Paul Raț, controlor Ioan Costa. Suprasolvirile se primesc cu mulțumită și se vor cvita pe calea publicității.

La Cernăuți societatea academică „Junimea” va da balul seu în 4 februarie. Președinte de onore va fi dl Alexandru br. de Vasilco, iar președinte al comitetului arangiator dl George br. de Styrce. Petrecerea are să fie foarte frumoasă, căci multe familii ș-au dat vorba că vor participa.

OGLINDA LUMEI.

Țăranul la mеса regelui. La ultima vânătoare din Monza s'a petrecut un episod care caracterizează jovialitatea regelui Humbert. Monarcul vânătoare de obicei singur, însoțit numai de ogarul seu. Zilele trecute la una din aceste excursiuni, regele zări un iepure, îl luă la ochi și dădu foc. Dar în acelaș timp, se auți o altă detunătură. Când regele alergă la locul unde căduse iepurele, el se vëdu în fața unui țăran care ținea încă în mână o pușcă fumegândă și care neșciind cu cine are a face, strigă că iepurele e al lui. Regele Humbert protestă; urmă o certy și sferșitul fu, că suveranul luă cu deasila iepurele și plecă acasă. Ajungend la castelul de vânătoare, M. S. dădu iepurele la bucătar, care se puse imediat să gătească cina. Pe timpul acestor man'pulațiuni, la care asistă și regele, se constată, că iepurele fusese impușcat cu alică, cari nu puteau să fi pornit din pușca regelui. Eră așă dar vedit, că iepurele fu ese impușcat de țăran. Fără a perde timpul, regele trimise pe servitorii sei să-i aducă numai decât pe țăran și nu trecu mult, proprietarul legal al iepurelui se găsi în fața monarcului. Regele îl luă de mână și-i gise: «Dragă prietene, abia acum vëd că n'am avut dreptate; dar odată ce iepurele e deja fript, te rog să-l mânanci cu noi.» Bravul țăran fu «lit să se așede la mеса, la care luase loc totă familia regelui.

Suoi iar posteșce. După cum se anunță, vestitul postitor Giovanni Succu, care în anul 1890 a postit 40 de zile în Aquarili din Loneră, s'a întors în acel oraș și a început, luna trecută, un nou post de 52 de zile. El vré să intrcă pe francesul Jacques care a postit dăunăți 50 de zile. Trebuie să amintim,

că pe când Jaques ia ȕilnic un prav pe care nu-lasă să fie analizat de medici, Succii ia hapuri foarte mici dintr'o substanță care a fost analizată, constatându-se că nu conține nici un element nutritiv. Luni sêra, pe la orele 5, Succii mănca ultimul seu prânș și a fost prezentat la o societate numerosă de medici, jurnaliști și alte persoane printre cari se află și francezul Jaques.

Solri străine. *Marele consiliu de stat din Zürich* a interȕis trei doctor Kempin dreptul de a pleda la tribunale; dar facultatea i-a dat voe să ocupe catedra pe care a câștigat-o prin concurs. — *Saint-Saens* dispăruse anul trecut, intr'un mod subit. In fantasia compositorului se făcuse un «reflux», încât începuse să sece, și pentru adăparea ei s'a dus in Africa, singurul continent unde a putut să mai găsêsă melodii virginala, unde a format o colecțiune de melodii d'ale negrilor, din care a compus un «Melodeum African». — *Di Const. N. Rados*, președintele delegațiunei grecești, care a luat parte la congresul studenților români ținut in anul trecut la Giurgiu, a desvoltat in sala «Amicii poporului» din Athena o conferință asupra României și asupra primirei ce li s'a făcut studenților greci in București Di Rados a scos acestă conferință și in broșură, iar dl Al. Rangabe, fost ministru și unul din cei mai insemnați literați greci, a insoțit-o cu o prefață.

Călindarul sêptemănei.

Diua sêpt.	Călindarul vechiu	Calind. nou	Sorele
Dumin. in. de nașc.	Diui, Ev. dela Mateu c. 2, gl. 4, a inv. 7, res. ap.		
Duminecă	29 Pomenirea st prunci	10 Pavel st.	7 47 4 29
Luni	30 Mart. Anșia	11 Higinu	7 47 4 31
Martți	31 Cuv. Melania	12 Reinhold	7 46 4 32
Mercuri	1 (?) <i>Taier imp. și st. V.</i>	13 Ilariu	7 46 4 31
Joi	2 Sivestru	14 Felix	7 45 4 33
Vineri	3 Prof. Malachia	15 Maurus	7 45 4 35
Sambătă	4 Sob. 70 Apostoli	16 Marcelin	7 43, 4 37

Incheiându-se cu nr. acesta anul 1891 și totodata al 27-le dela infiintarea foii nòstre, rugăm pe toți aceia cari vor să ne spriginêsă și 'n viitor, să binevoiescã a-și innoi de timpuriu abonamentele. Noi n'avem alte fonduri și ajutore pentru susținerea foii, decât abonamentele; deci aceste sânt a se plăti regulat inainte.

Favoruri pentru abonați. Abonații nòstri își pot comanda la noi următorele scrieri de Iosif Vulcan, cu prețuri foarte reduse: «Ranele Națiunii», roman in 3 tomuri, in loc de 3 fl. cu 50 cr.; «Mirêsa pentru mirêsã», comedie in 3 acte, in loc de 1 fl., cu 25 cr.; «Lira mea» poesii noua, edițiune populară, in loc de 1 fl., cu 50 cr.; «Dela sate» novele și schițe in loc de 70 cr. cu 30 cr.; «Ruga dela Chisetu» comedie din viața poporului cu cantece, intr' un act, cu 10 cr. «De unde nu este rentòrcere», roman de Adrien Gabrielly, tradus de Tit Bud, in loc de 1 fl. cu 25 cr. Tòte aceste scrieri, 8 tomuri, comandate deodată, costa 1 fl.

Asemene se ofere și portretul dlui Ioan Brătianu in loc de 1 fl., cu 25 cr.; portretul reginei României in costum național, in edițiune de lucș 25 cr.; in edițiune populară 10 cr.

Ca dar pentru dame recomandăm «Lira mea», poesii noua de Iosif Vulcan, un volum 15 còle, edițiune de lucș 2 fl. 50 cr.

Din scrierile: Sclavul Amоруlui, Poesii, Panteonul Român, Tanda-Manda, Cavalerii Noptii nu mai avem nici un esemplar.

Redacțiunea „Familiei.”

Proprietar, redactor respundător și editor:
IOSIF VULCAN.

Cel mai fin

lag pentru padimente de odaie

care 'n 3 ore se usea ca pietra

De a lui Christoph Schramm 1 kg in șatulă 1 20

De a lui Schramm și Hörner „ „ „ 1 10

De a lui Chitz și Meller „ „ „ —.90

Se află la

BERTALAN BERKES

Oradea-mare, strada Pomul-verde nr 33.

Mustre gratis și franco.

Comandele din provincie se efectuează repede și prompt.

Otel si cafenea

Am onòrea a inșciința onorab. public din Biharia și Oradea-mare, că am inchiriat pe mai mulți ani otelul Bucșanyi, numit:

„OTEL NATIONAL”

Oradea mare, strada Grădinei,

cu 12 odăi pentru óspeti, cu cafenea și restaurațiune de veră și de iernă,

pe care le-am arangiat conform trebuințelor moderne.

Mulțumind on. public de increderea cu care m'a onorat timp de mai mulți ani, îi cer spriginul și 'n viitor, servindu-i și de-acuma nainte **benturi bune,**

bere Dreher de cea mai alêsă calitate, vinuri curate și măncaři gustuòse.

Serv umilit

IOSIF SCHÜCH,

arendătorul «Otelului Național».

2 (7-10)

SPECIALITATI
anume lucruri de mâna, artizanele
cali de fieri artificiale, vestiminte pentru copii, paltoane, talii-tricot, precum și marini
nari garnisite și cele mai
nove garnisiri de toalete se
afliă in magazinul lui
ALBERT FREYBERGER,
ORADEA-MARE,
Olosig, strada principală
(edificiul Bazar) (7-10)